

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 123. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801803200/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

for at indkræve Renter: En Debitor, der skylder Faderen en Mængde Penge, lægger sine Snarer for Sønnen. Debtorens Tjener udgiver sig for at være Fætter til Fjolset og tager det naive Menneske ved Næsen i en saadan Grad at han ikke alene faar sin Herres Gæld bragt ud af Verden, men oven i Købet faar ribbet den unge Mand for alt, inden han sender ham hjem. Komедien er meget sjov, men den er skrevet for Galleriet. Af og til bliver jeg jo nødt til at holde mine Lyster i Ave og sætte den Mading paa Krogen som jeg ved vil tiltrække det Publikum der

sidder i Teatrene
og klapper begejstret i Hænderne,
hver Gang Skuespillerne
og -inderne de gaar paa Enderne.

Den syvende Komедie hedder Barselkønen [o: Barselstuen]. I den vises det vittigt og morsomt at de Ubehageligheder der følger af at ligge i Barselseng og modtage Visitter er værre end selve Fødslen. Der optræder en Hærskare af Kællinger som plager den stakkels Barselkøne med irriterende og malplacerede Lykønskninger og andre generende Høflighedsfraser. Da den harcellerer over Kvindekønnets Maade at være paa var der mange der blev vrede over den; men netop af samme Grund henregnede mange af de fornuftigere Kritikere den til de bedste Komédier.

Den ottende, som kun er i én Akt, hedder Charlatanen [o: Det arabiske Pulver]. Den handler om de Mennesker der slider og slæber med afsindig Iver for at lave Guld. Der optræder en Tugthuskandidat som giver sig ud for Guldmager og faar en fornem Herre til at gaa i Gyngen. Han tror han har fundet en ny Arkimedes, men til sidst maa Staklen se i Øjnene at han er blevet bedraget, og for sent beklager han sin taabelige Godtroenhed. Men Satiren er ikke alene rettet mod Guldmagere, den omfatter ogsaa andet, og det er navnlig det som er det fine ved den. Da det rygtes over hele Byen at den fornemme Herre kan lave